

Suhdannekuva	2
Helsingin seudun toimialarakenne	3
Toimialojen vertailu	4
Teollisuus	5
Rakentaminen	6
Kauppa	7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	8
Rahoitustoiminta	9
Palvelut liike-elämälle	10
Informaatio ja viestintä	11
Kuljetus ja varastointi	12
Palvelut kotitalouksille	13
Yritysten suhdannenäkymät Uudellamaalla	14
Vaihtuva teema:	15
Liikenne Helsingin seudulla	

Helsingin seudun toimialakatsaus

3 | 17

25.9.2017

Helsingin seudun tuotannon kasvu edellisvuoteen verrattuna jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä aikaisempaa hieman hitaampana. Työllisten ja työpaikkojen määrän kasvu vuoden takaisesta jatkui. Tämän katsauksen uusimmat tiedot ovat vuoden 2017 toiselta neljännekseltä.

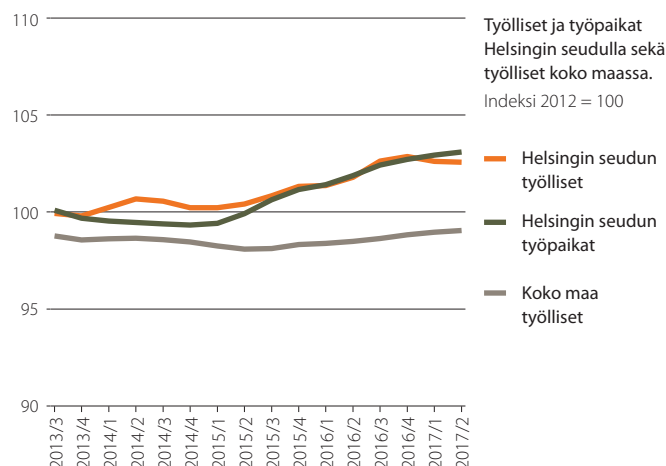
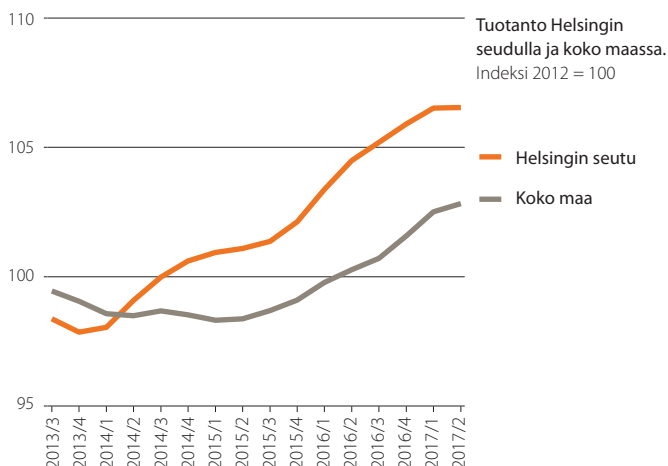
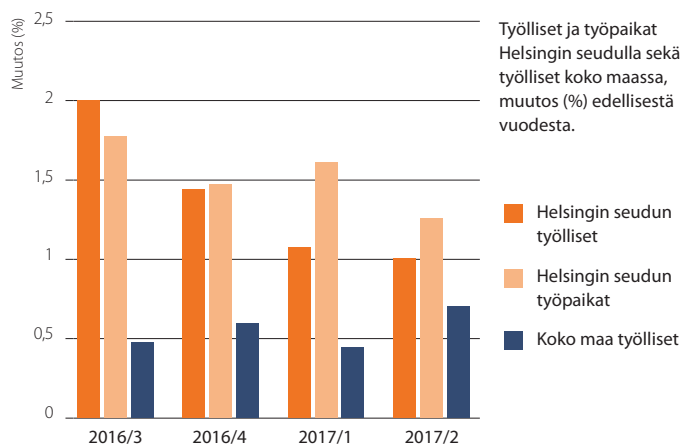
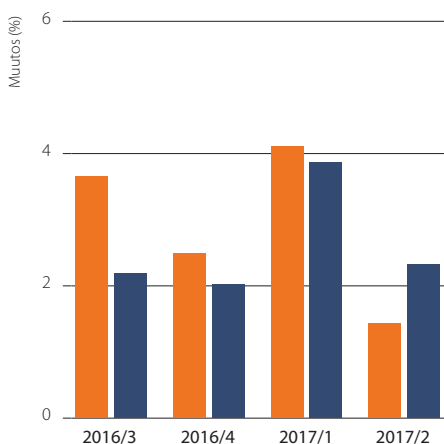
Helsingin seudun tuotannon kasvu hidastui vuoden takaiseen verrattuna kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden seudun tuotanto oli huhti-kesäkuussa arvion mukaan reilun prosentin korkeammalla tasolla, kun vuoden alussa kasvua oli 4 %. Koko maan tuotanto kasvoi Helsingin seu-

tua vahvemmin vuoden toisella neljänneksellä. Valtakunnallisesti tuotanto kasvoi huhti-kesäkuussa reilut 2 % edellisvuodesta. Viimeksi kuluneen vuoden aikana tuotanto oli Helsingin seudulla keskimäärin 6 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2012. Koko maassa tuotanto on kasvanut noin 2 % vertailuvuoden tasosta.

Helsingin seudun rakennusalan liiketoiminnan vahva kasvu jatkui huhti-kesäkuussa. Seudun keskeisistä toimialoista suhdannekehitys jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä vahvana myös useilla palvelualoilla: liikevaihto kasvoi selvästi liike-elämän palveluissa, informaatio- ja viestintäalalla, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä kuljetuksessa ja varastoinnissa. Lisäksi teollisuuden ja kaupan liikevaihdon kasvu vuoden takaisesta jatkui, mutta tukku- ja tuottajahintojen nousun pysähtymisen myötä

vuoden alun kasvua hitaampana. Alueen yritysten suhdanneodotukset pysyivät viime kuukausien aikana lähes ennallaan.

Helsingin seudun työllisten ja työpaikkojen määrien kehitystä kuvaavat trendit pysyivät vuoden toisella neljänneksellä lähes ennallaan. Vuoden takaiseen verrattuna seudun työpaikkojen määrä kasvoi huhti-kesäkuussa 1,3 % ja työllisten määrä prosentin. Työllisten määrän trendi pysyi ennallaan vuoden toisella neljänneksellä myös koko maassa. Vuoden takaiseen verrattuna koko maan työllisten määrä kasvoi huhti-kesäkuussa vajaan prosentin. Viimeksi kuluneen vuoden aikana sekä Helsingin seudun työllisten että työpaikkojen määrä oli noin 3 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2012. Koko maassa työllisten määrä oli prosentin alle vertailuvuoden tason.

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE

Helsingin seutu on maan suurin ja kansainvälisin yritystoiminnan keskittymä. Seudun yritystoiminta on erikoistunut informaatioaloihin, tukkukauppaan ja logistiikkaan sekä liike-elämän ja rahoituksen palveluihin. Helsingin seudulla, jonka maapinta-ala on 1,2 % koko maasta, asuu 27 % Suomen väestöstä, sijaitsee 31 % maan työpaikoista ja tuotetaan 36 % maan bruttokansantuotteesta.

Helsingin seutu

Helsingin seudun väkiluku oli ennakkotiedon mukaan 1 467 200 kuluvaan vuoden kesäkuussa. Työvoimatutkimuksen mukaan seudulla oli vii-

meksi kuluneen vuoden aikana 729 000 työllistä ja 772 400 työpaikkaa. Alueen bruttokansantuote oli vuonna 2016 noin 76 miljardia euroa.

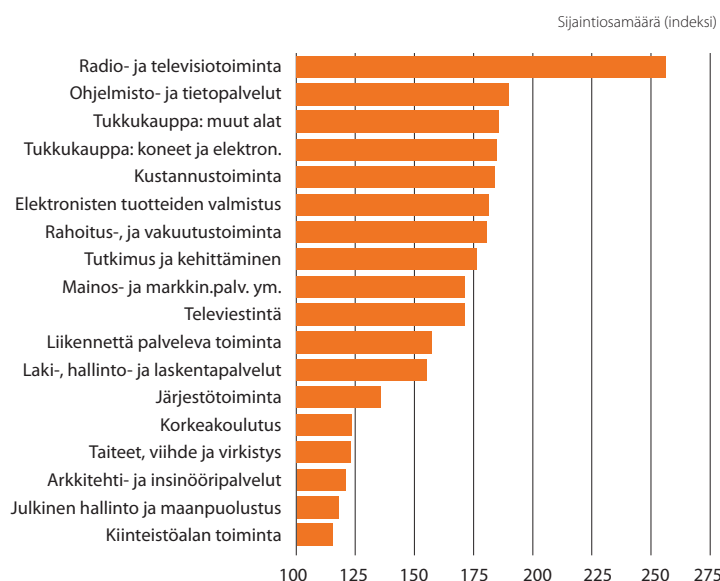
Toimialarakenne

Helsingin seudun elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen. Seudun työpaikoista 16 % on jalostuksessa, 59 % kaupan ja muiden markkinapalveluiden toimialoilla sekä 25 % julkisissa palveluissa. Erityisesti kaupan ja muiden markkinapalvelualojen osuudet ovat Helsingin seudulla huomattavasti suurempia kuin koko maassa. Julkisten palveluiden työpaikkaosuus on seudulla jonkin verran pienempi ja jalostuksen osuus huomattavasti pienempi kuin koko maassa. Alkutuotannon merkitys Helsingin seudun toimialarakenteessa on marginaalinen.

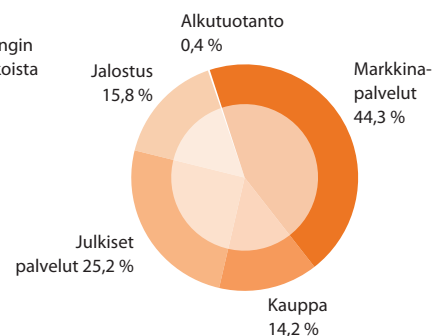
Erikoistumisalat

Helsingin seudun elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla seudun kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Näiden niin sanottujen sijaintiosamääräindeksien perusteella Helsingin seutu on suuntautunut vahvimmin informaation tuotantoon ja välitykseen, tukkukauppaan ja muuhun logistiikkaan, liike-elämän ja rahoituksen palveluihin, muihin erikoistuneisiin palvelualoihin, korkean teknologian teollisuuteen, tutkimukseen, kehittämiseen ja korkeakoulutukseen sekä toimintoihin, jotka liittyvät seudun rooliin maan hallinto- ja päätöksentekokeskuksena. Helsingin seudun erikoistumisprofiili poikkeaa ratkaisevasti muiden Suomen suurien kaupunkialueiden profileista.

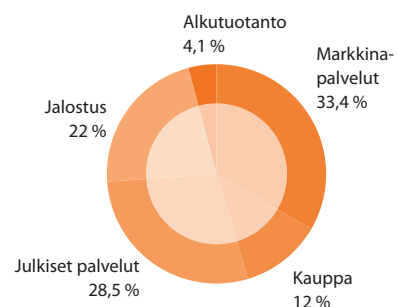
Helsingin seudun vahvimmat erikoistumisalat.
Indeksi, koko maa = 100

Päätoimialojen osuus (%) Helsingin seudun työpaikoista 2016.

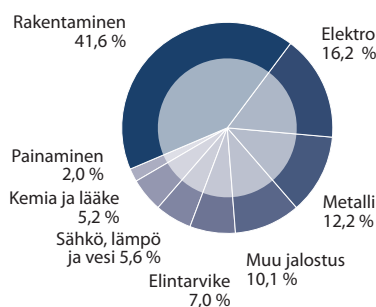

Päätoimialojen osuus (%) koko maan työpaikoista 2016.

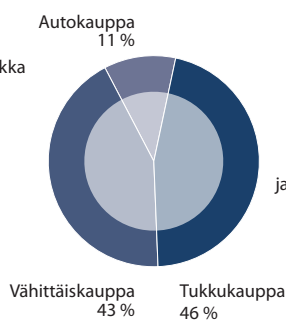

Työpaikkojen toimialajakauma Helsingin seudun päätoimialoilla 2016.

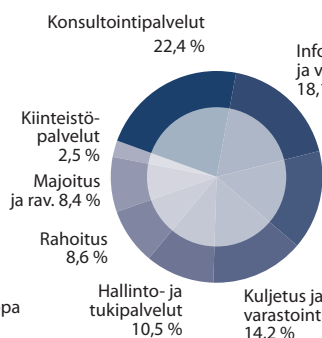
JALOSTUS

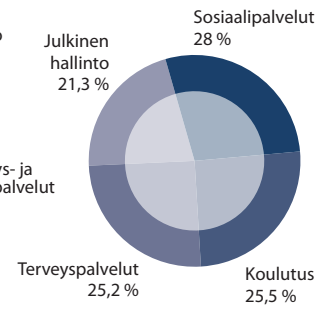
KAUPPA

MARKKINAPALVELUT

JULKINEN HALLINTO JA HYVINVOINTIPALVELUT

TOIMIALOJEN VERTAILU

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun liiketoiminnan kasvu edellisvuodesta jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä.

Yritysten liikevaihto ja palkkasumma

Talouden aktiivisuuden eroja toimialojen välillä verrataan oheisissa kuvioissa käyttäen indikaattoreina liikevaihtoa ja palkkasummaa (rahoitustoiminnassa ei liikevaihtoa). Muutokset esitetään nimellisinä poistamatta inflaation vaikutusta.

Helsingin seudun yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 4 %. Kuluttajahinnat nousivat vuoden takaiseen nähden huhti–kesäkuussa 0,8 %, tukkuhinnat 5,0 %, teollisuuden tuottajahinnat 4,1 % ja rakennuskustannukset 0,2 %.

Liikevaihto kasvoi edellisvuodesta kaikilla päätoimialoilla vuoden toisella neljänneksellä. Liikevaihdon kasvu oli huhti–kesäkuussa voimakkainta liike-elämän palveluissa sekä kuljetuksessa ja varastoinnissa, joissa liikevaihto kasvoi 7 % vuoden takaisesta. Liikevaihto kasvoi vahvasti myös majoitus- ja ravitsemistoiminnassa.

Myös yritysten yhteenlasketun palkkasumman kasvu vuoden takaisesta jatkui. Palkkasumma kasvoi edellisvuodesta kaikilla päätoimialoilla. Vuoden takaiseen verrattuna kasvua oli vuoden toisella neljänneksellä 3 %. Palkkasumman kasvu oli vahvinta rakentamisessa.

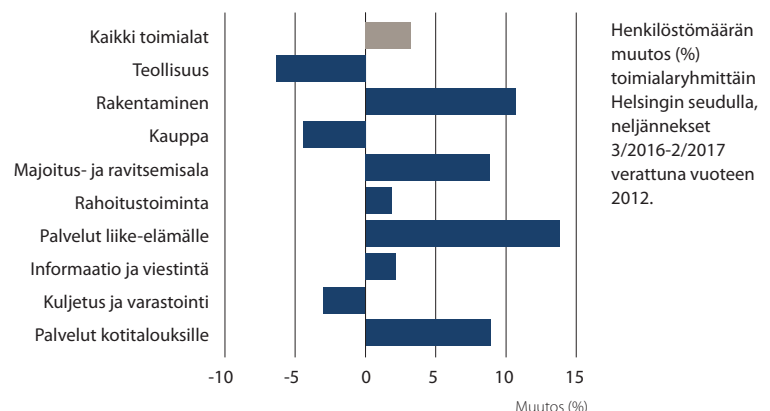
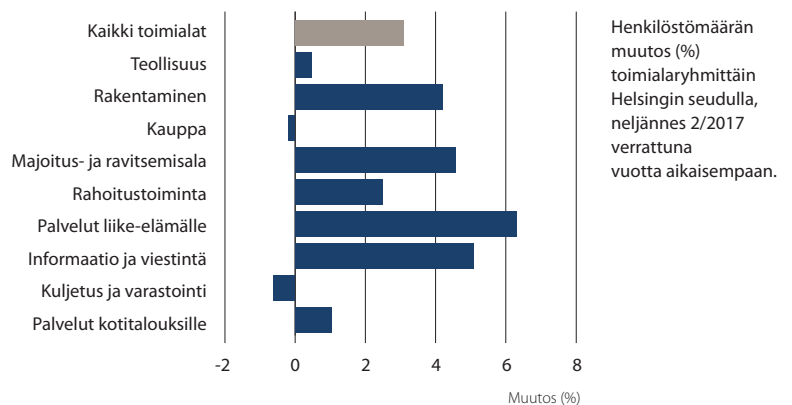
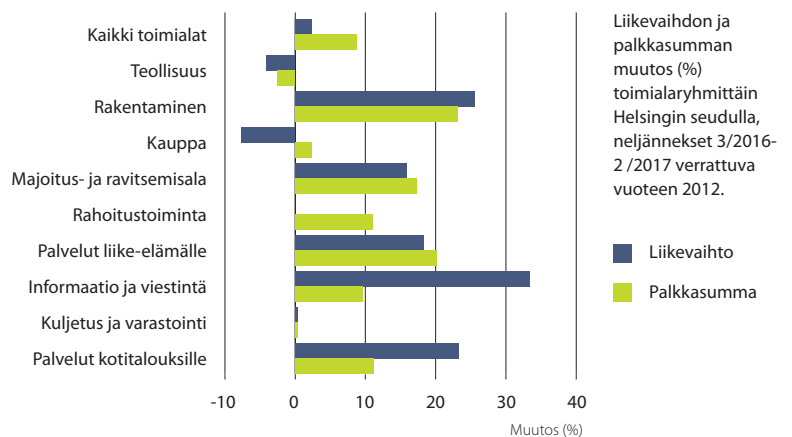
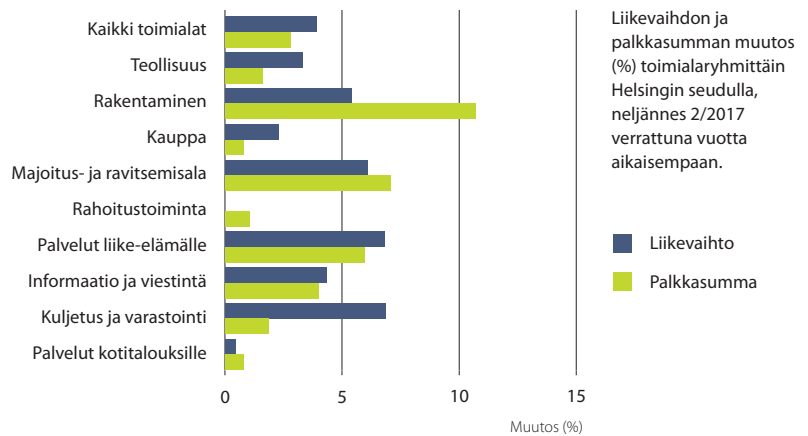
Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 2 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2012. Seudun yritysten palkkasumma on kasvanut 9 % vertailuvuoden tasosta. Kuluttajahinnat ovat nousseet 3 % vuoteen 2012 verrattuna. Liikevaihto on kasvanut vertailuvuoden tasoon nähden eniten informaatio- ja viestintäalalla. Teollisuuden, kaupan sekä kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon kehitys on ollut muiden toimialojen kehitystä selvästi heikompaa.

Henkilöstömäärä päätoimialoilla

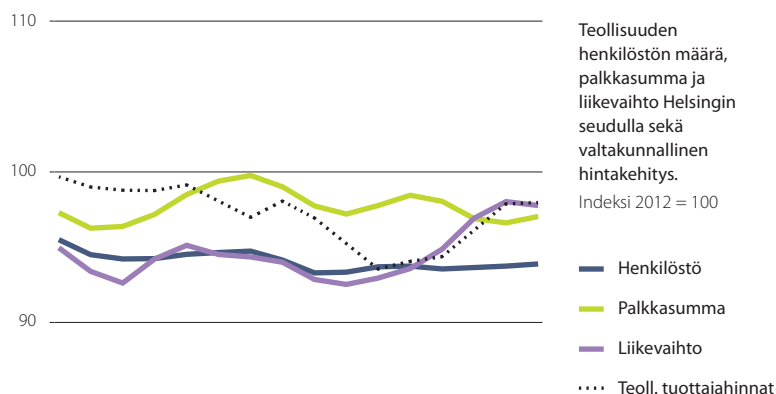
Henkilöstömäärä-indikaattori kuvaa Helsingin seudulla toimivissa yrityksissä ja muissa organisaatioissa tehtyjen henkilötyövuosien määrää.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli huhti–kesäkuussa 3 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Henkilöstömäärä kasvoi selvästi useimmilla päätoimialoilla. Henkilöstömäärän kasvu oli voimakkainta liike-elämän palveluissa.

Seudulla toimivien yritysten henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 3 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2012. Henkilöstömäärän kasvua on ollut viiden vuoden takaisesta eniten liike-elämän palveluissa. Teollisuudessa, kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä kaupan alalla henkilöstömäärä on laskenut vertailuvuoden tasoon nähden.

Teollisuus, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, vesi- ja jätevesihuolto, jäte- ja ympäristöhuolto, kaivostoiminta

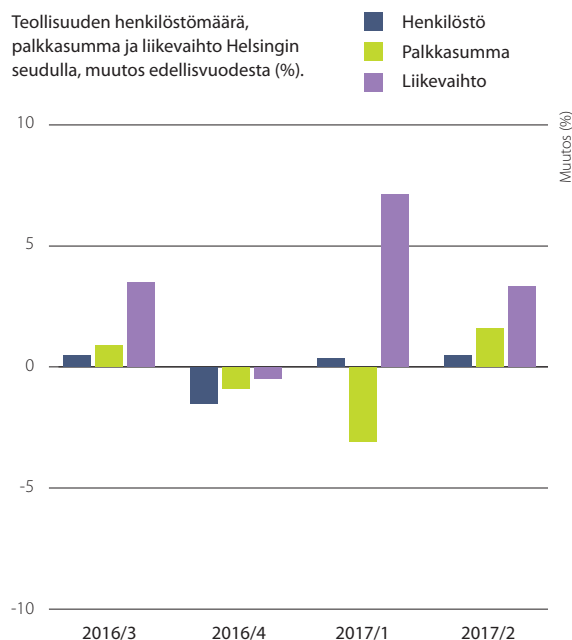
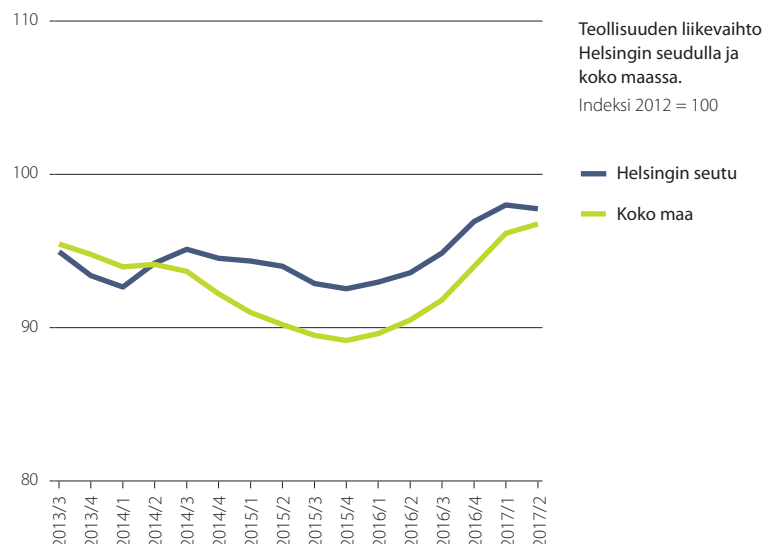
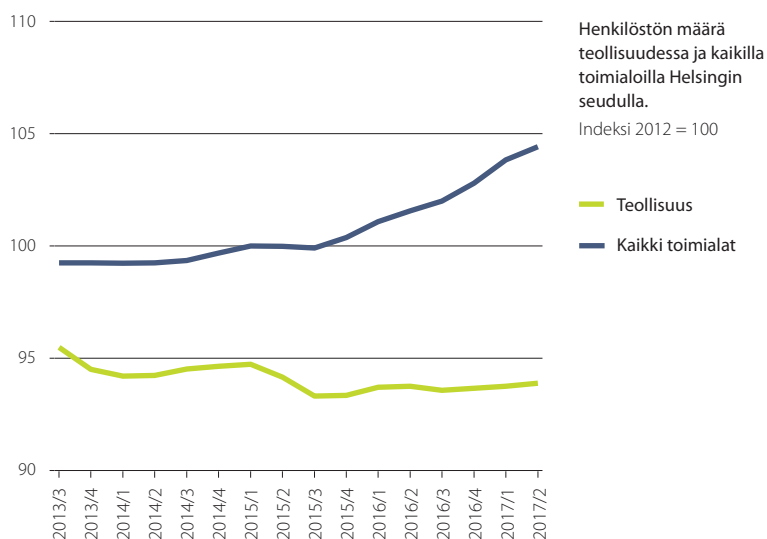

Teollisuusyritysten liikevaihdon kasvu vuoden takaisesta jatkui.

Helsingin seudulla toimivien teollisuusyritysten liikevaihdon trendi kasvoi vahvasti viime vuoden loppupuolella ja kuluvan vuoden alussa, mutta ennakoarvion mukaan trendin kasvu hiipui vuoden toisella neljänneksellä. Liikevaihto kasvoi arvion mukaan 3 % vuoden takaiseen verrattuna. Valtakunnallisesti alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui. Teollisuuden tuottajahintojen trendin kasvu tasaantui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Teollisuuden tuottajahinnat kasvoivat huhti-kesäkuussa edellisvuoteen nähden 4 %. Helsingin seudun teollisuuden liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 4 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2012. Samana aikana teollisuuden tuottajahintojen taso on laskenut reilut 3 %.

Teollisuuden henkilöstömäärän trendi pysyi vuoden toisella neljänneksellä ennallaan. Teollisuusyritysten henkilöstömäärä oli huhti-kesäkuussa lähes samalla tasolla myös vuoden takaiseen verrattuna. Alan palkkasumman trendin lasku taittui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma kasvoi teollisuudessa vajaa 2 %. Vuodesta 2012 Helsingin seudun teollisuusyritysten henkilöstömäärä on laskenut 6 %. Alan palkkasumma on vertailuvuotta 2 % alemmalla tasolla.

Helsingin seudun teollisuusyrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 70 600 työpaikkaa.

RAKENTAMINEN

Talonrakentaminen, maa- ja vesirakentaminen, erikoistunut rakennustoiminta

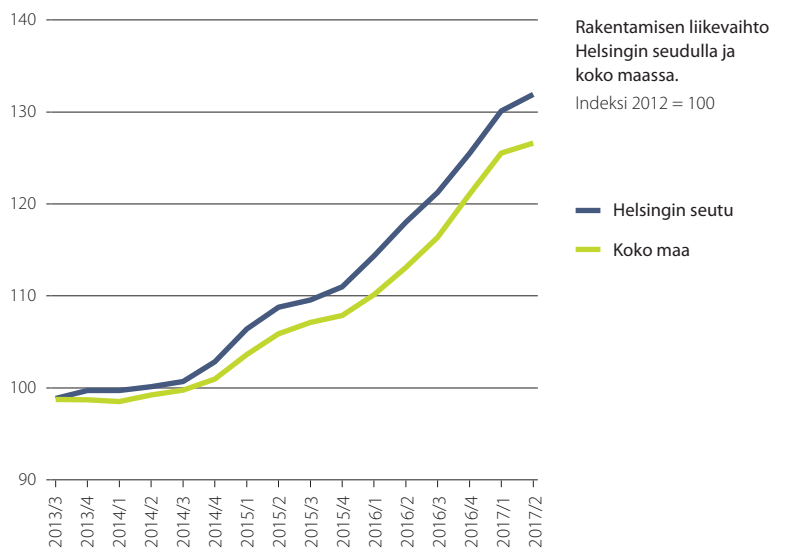
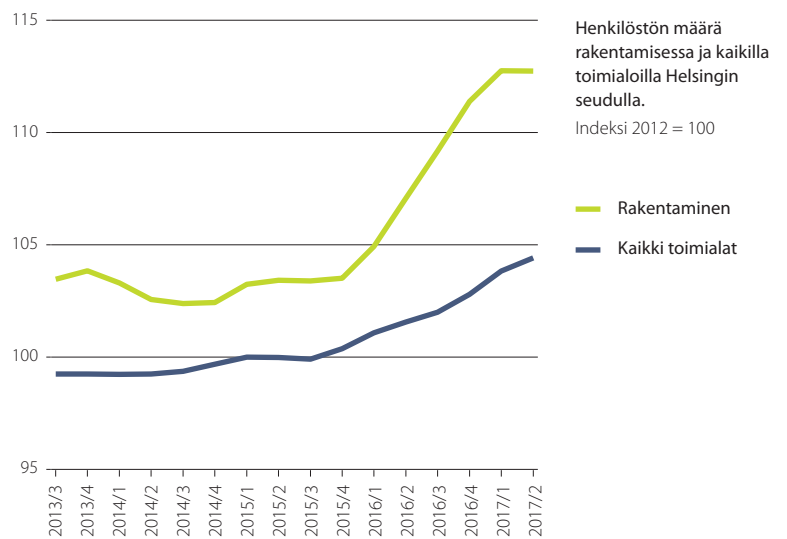
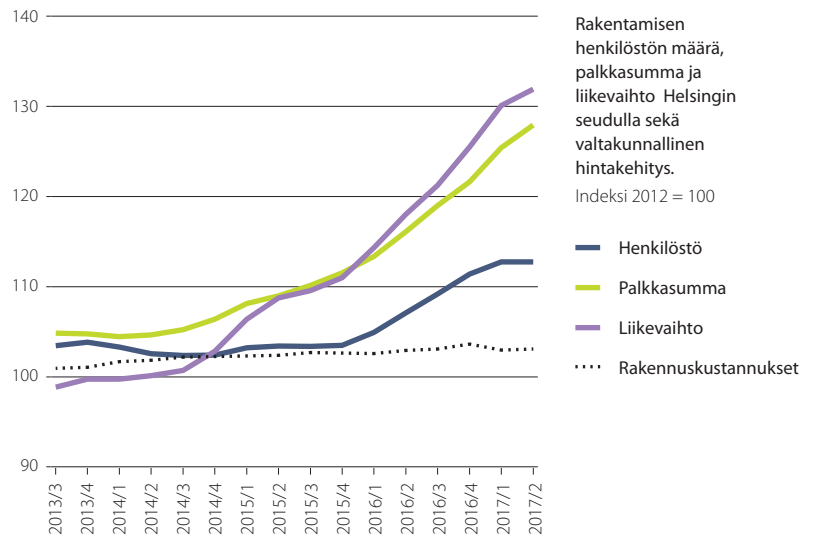
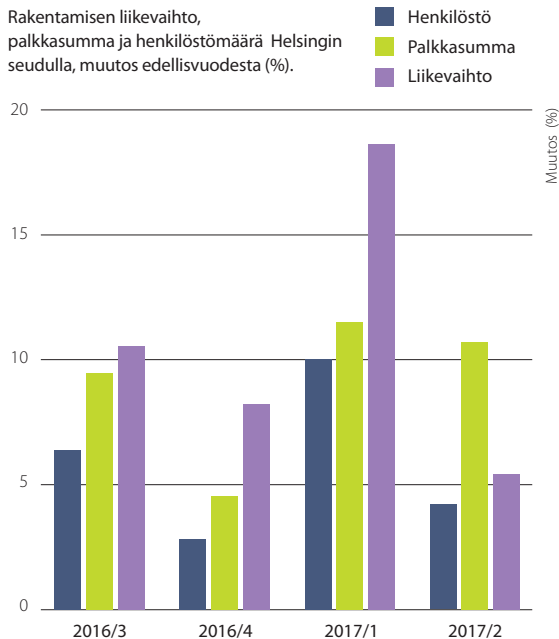
Rakentamisen liikevaihdon ja palkkasumman trendien vahva kasvu jatkui.

Rakennusalan liikevaihdon trendin kasvu jatkui ennakkoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Arvion mukaan alan liikevaihto oli huhti–kesäkuussa 5 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset pysyivät lähes ennallaan vuotta aiempaan verrattuna. Alan kasvu jatkui myös valtakunnallisesti. Vuoteen 2012 verrattuna rakennusalan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla keskimäärin neljänneksen korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset ovat nousseet samana aikana 3 %.

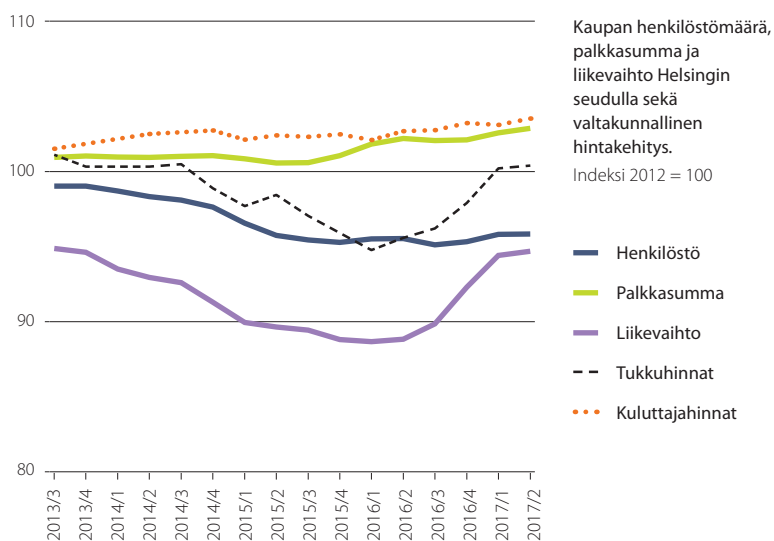
Rakennusyritysten palkkasumman trendi kasvoi edelleen vahvasti huhti–kesäkuussa. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma oli vuoden toisella neljänneksellä 11 % korkeammalla tasolla. Rakentamisen henkilöstömäärän trendin kasvu kuitenkin tasaantui. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstömäärän kasvua kertyi 4 %. Vuodesta 2012 rakennusalan palkkasumma on kasvanut 23 %. Henkilöstömäärä on alalla vertailuvuoteen nähden kymmenyksen korkeammalla tasolla.

Helsingin seudun rakennusalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 52 300 työpaikkaa.

Rakentamisen liikevaihto, palkkasumma ja henkilöstömäärä Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Tukkukauppa, agentuuritoiminta, vähittäiskauppa,
moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus, polttoaineen
vähittäismyynti

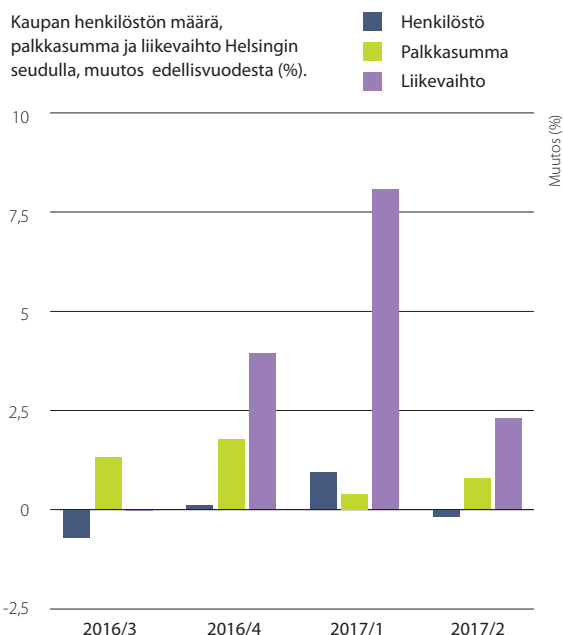
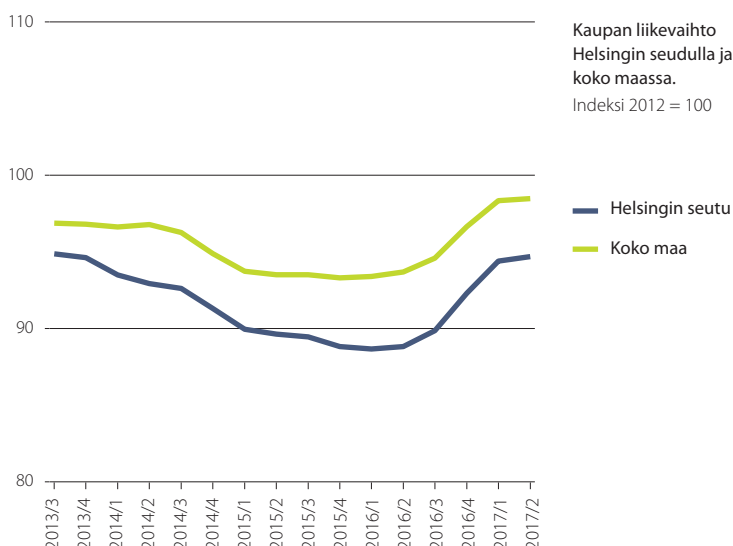
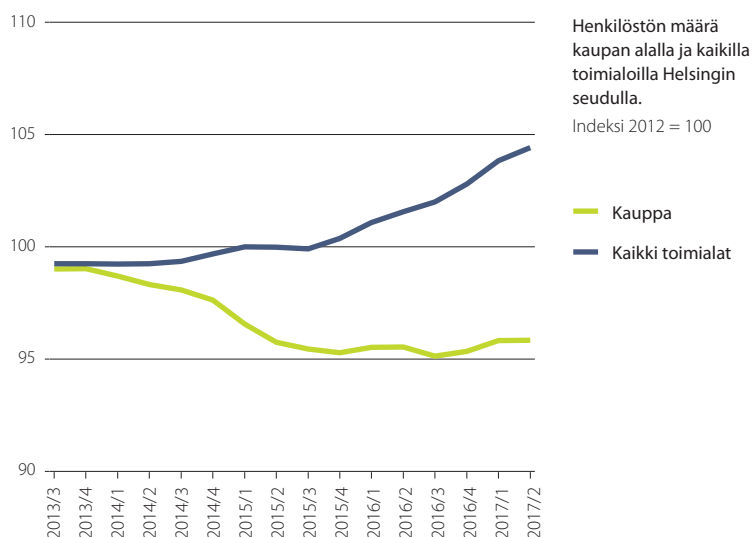

Kaupan alan liikevaihdon kasvu edellisvuodesta jatkui.

Kaupan liikevaihdon trendin viime vuoden loppupuolella alkanut kasvu tasaantui ennakoarvion mukaan kuluvaan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan reilut 2 % korkeammalla tasolla. Kaupan liikevaihdon trendin kasvu hiipui myös koko maassa. Kaupan liikevaihdon kasvun hidastumiseen vaikutti tukkuhintojen nousu pysähtyminen. Edellisvuoteen verrattuna tukkuhinnat olivat 5 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat nousivat vuoden takaisesta vajaan prosentin. Kaupan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla 8 % alemmalla tasolla kuin vuonna 2012. Tukkuhinnat olivat keskimäärin reilun prosentin alle vertailuvuoden tason. Kuluttajahinnat ovat nousseet 3 % vuoteen 2012 nähden.

Kaupan alan palkkasumman trendi kasvoi hie-
man vuoden toisen neljänneksen aikana. Edelliseen vuoteen verrattuna palkkasumma oli huhti–kesä-
kuussa vajaan prosentin korkeammalla tasolla. Vuo-
teen 2012 nähden alan palkkasumma on kasvanut
reilut 2 %. Kaupan henkilöstömäärän trendi pysyi lä-
hes ennallaan. Myös edellisvuoden vastaavaan ai-
kaan verrattuna henkilöstömäärä oli lähes samalla
tasolla. Vertailuvuoteen nähden kaupan alan henki-
löstömäärä on laskenut reilut 4 %.

Työvoimatutkimuksen mukaan kaupan toi-
mialalla oli viimeksi kuluneen vuoden aikana noin
106 500 työpaikkaa Helsingin seudulla.

MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA

Majoitus, ravitsemistoiminta

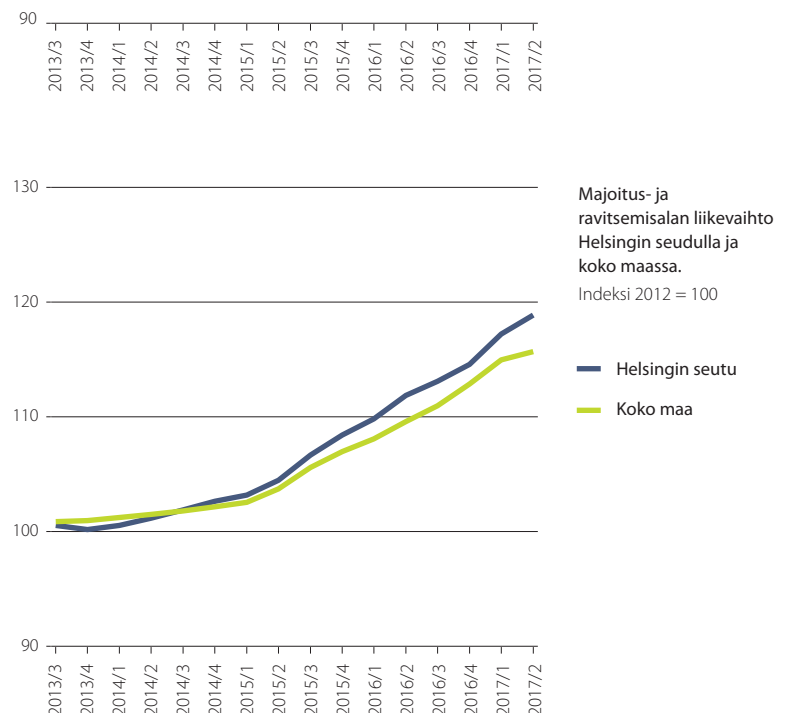
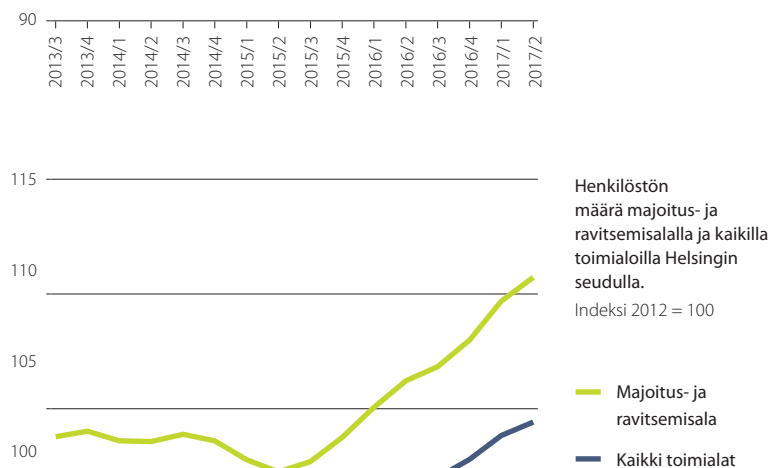
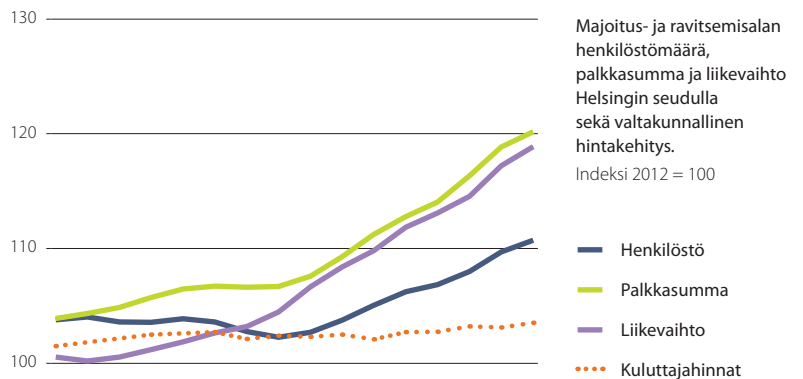
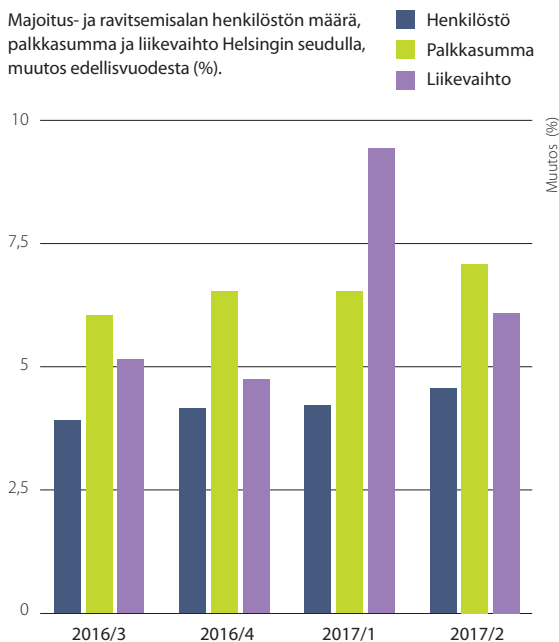
Majoitus- ja ravitsemisalan liiketoiminta kehittyi edelleen vahvasti.

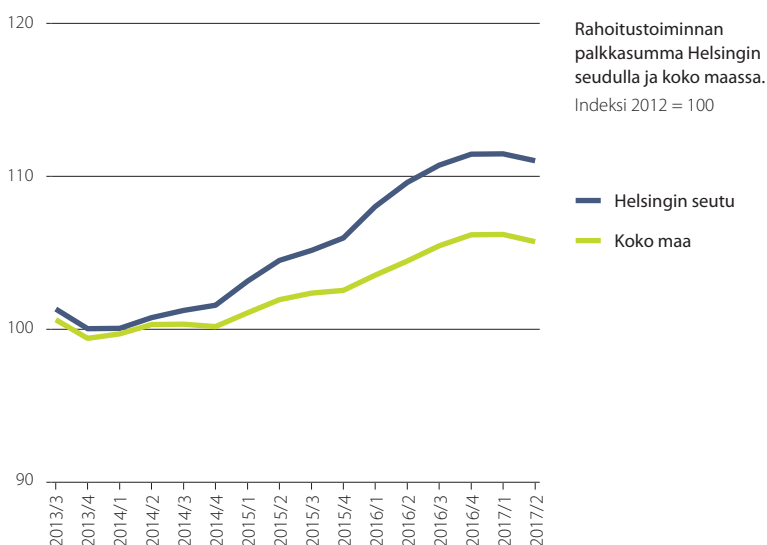
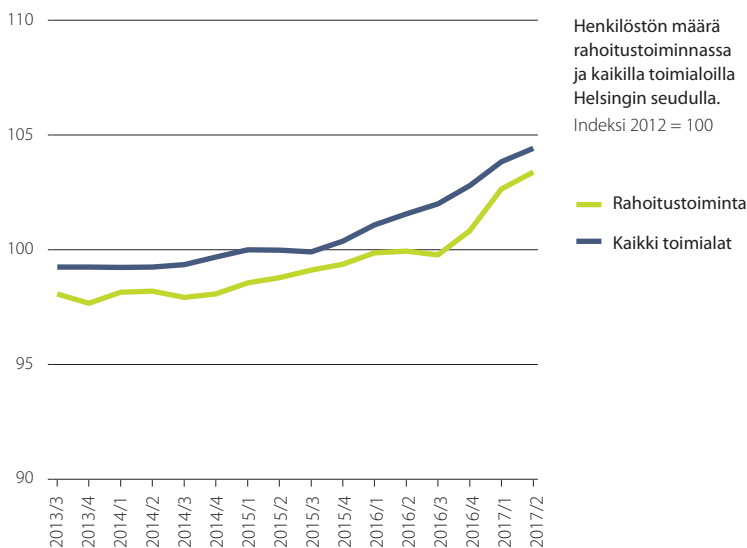
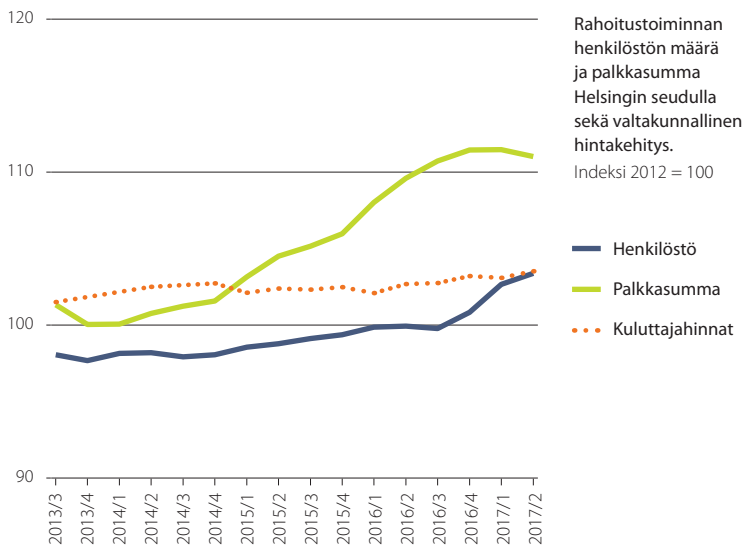
Helsingin seudun majoitus- ja ravitsemisalan liikevaihdon trendin kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edelliseen vuoteen nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan huhti–kesäkuussa 6 % korkeammalla tasolla. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon trendi kasvoi myös valtakunnallisesti. Vertailuvuoden tasosta alan liikevaihto on kasvanut Helsingin seudulla 16 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 3 %.

Alan palkkasumman trendin kasvu jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma oli alalla huhti–kesäkuussa 7 % korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendi kasvoi edelleen. Vuoden takaiseen verrattuna henkilöstömäärä oli noin 5 % korkeammalla tasolla. Majoitus- ja ravitsemisalan palkkasumma on kasvanut 17 % vuodesta 2012. Alan henkilöstömäärä on vertailuvuoteen nähden 9 % korkeammalla tasolla.

Majoitus- ja ravitsemisalalla oli työvoimatutkimuksen mukaan noin 28 500 työpaikkaa Helsingin seudulla viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Majoitus- ja ravitsemisalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

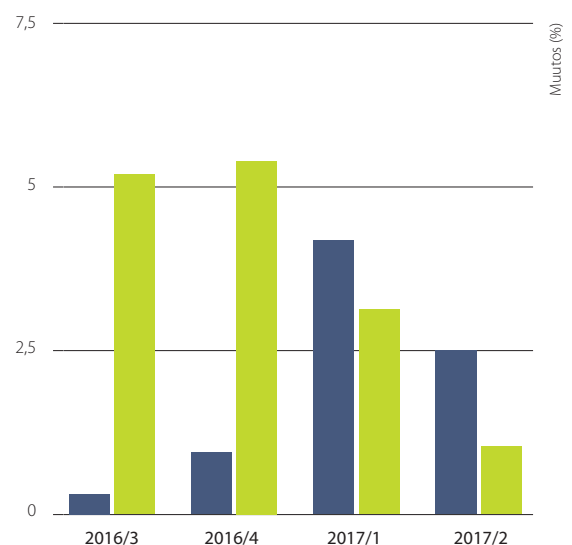
Rahoitustoiminnan palkkasumman trendin kasvu taittui, mutta henkilöstömäärän trendi kasvoi edelleen.

Helsingin seudun rahoitustoiminnan palkkasumman trendi kääntyi loivaan laskuun kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Edellisvuoteen nähden alan palkkasumma oli huhti-kesäkuussa prosentin korkeammalla tasolla. Rahoitustoiminnan palkkasumman trendi laski hieman myös koko maassa. Viimeksi kuluneen vuoden aikana alan palkkasumma oli vuoteen 2012 verrattuna Helsingin seudulla 11 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta 3 %.

Alan henkilöstömäärän trendin viime vuoden lopussa alkanut kasvu jatkui vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli huhti-kesäkuussa vajaat 3 % korkeammalla tasolla. Vertailuvuoteen nähden alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 2 % korkeammalla tasolla.

Rahoitustoiminnassa oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 29 900 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE

Kiinteistöpalvelut, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta

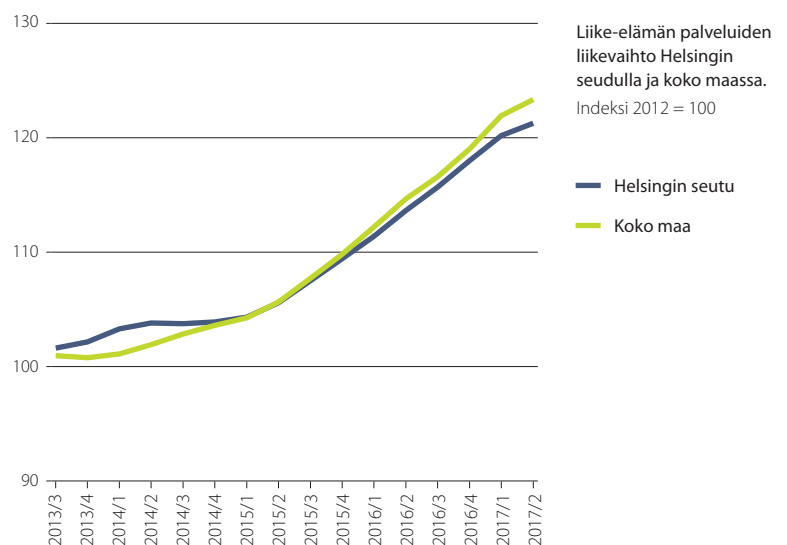
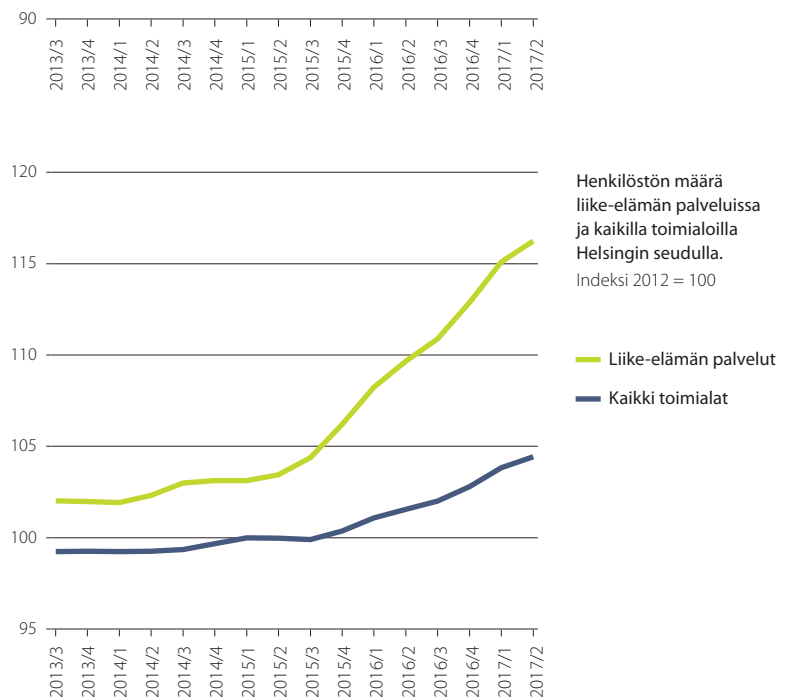
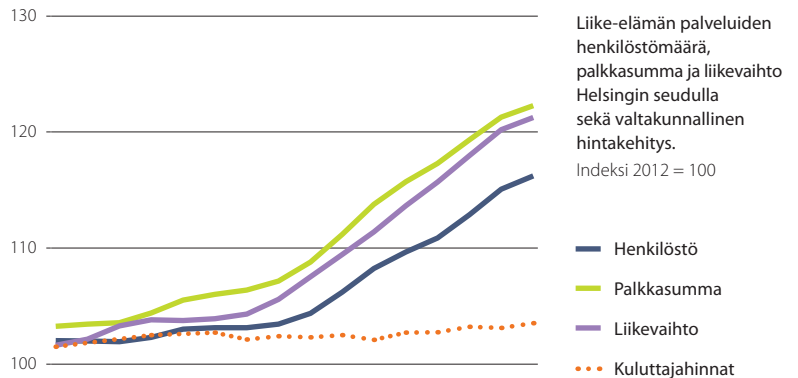
Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liiketoiminnan kehitys jatkui vahvana.

Liike-elämän palveluiden liikevaihdon kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden huhti–kesäkuussa. Alan liikevaihdon trendi kasvoi edelleen myös valtakunnallisesti. Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liikevaihto oli vuoden toisella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna arvion mukaan 7 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2012 tasoon nähden alan liikevaihto on kasvanut 18 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 3 %.

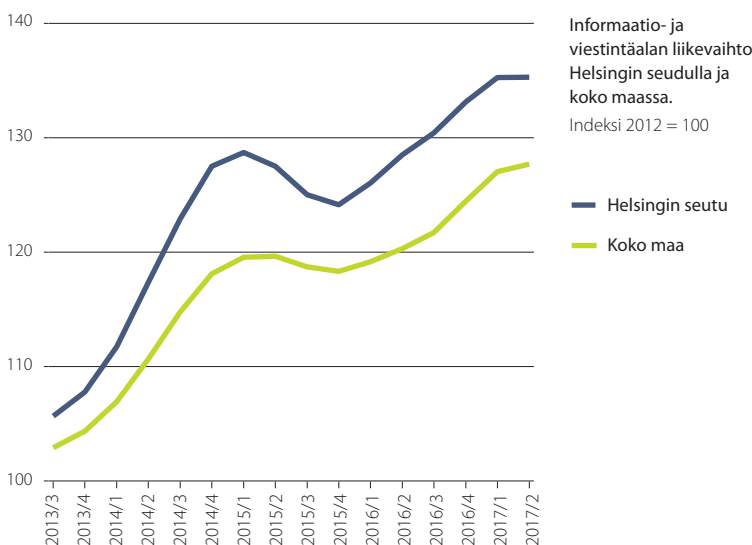
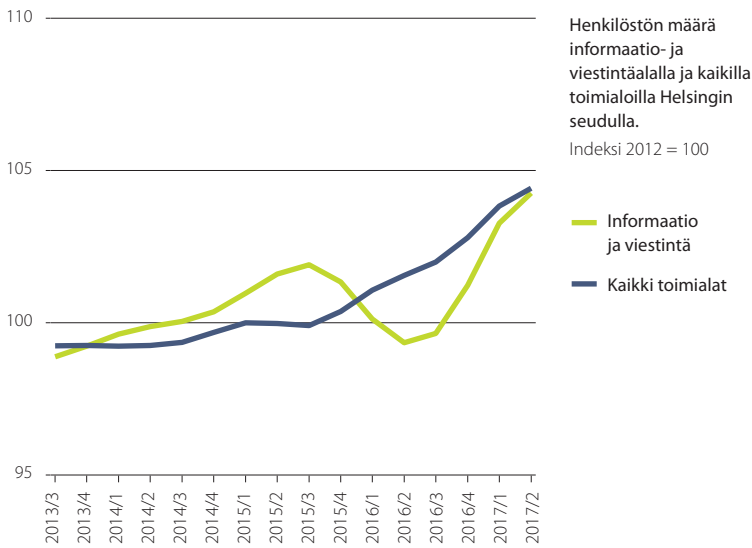
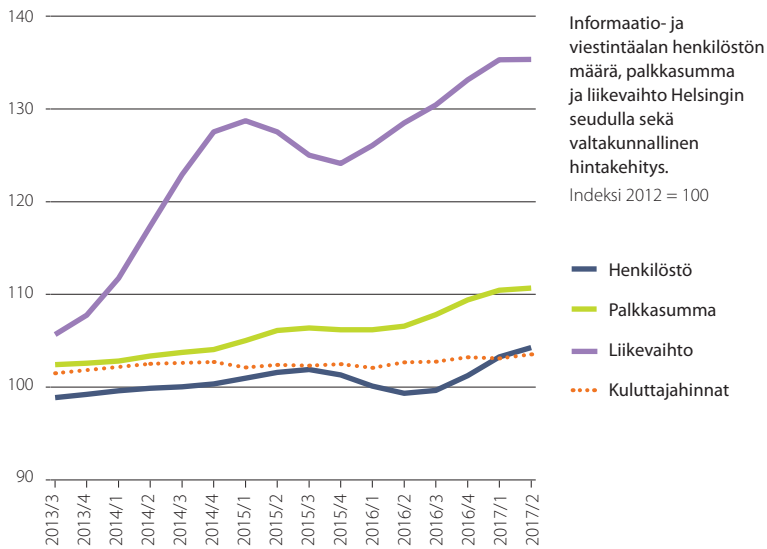
Seudun liike-elämän palveluiden palkkasumman trendin kasvu jatkui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Huhti–kesäkuussa palkkasumma oli alalla 6 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän kasvu jatkui. Vuotta aikaisempaan verrattuna henkilöstömäärän kasvua oli 6 %. Vuoden 2012 tasoon verrattuna alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 14 % ja palkkasumma 20 % korkeammalla tasolla.

Työvoimatutkimuksen mukaan liike-elämälle palveluja tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 126 000 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Liike-elämän palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Kustannustoiminta, elokuva- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen, radio- ja televisiotoiminta, televiestintä, ohjelmistot ja konsultointi, tietopalvelutoiminta

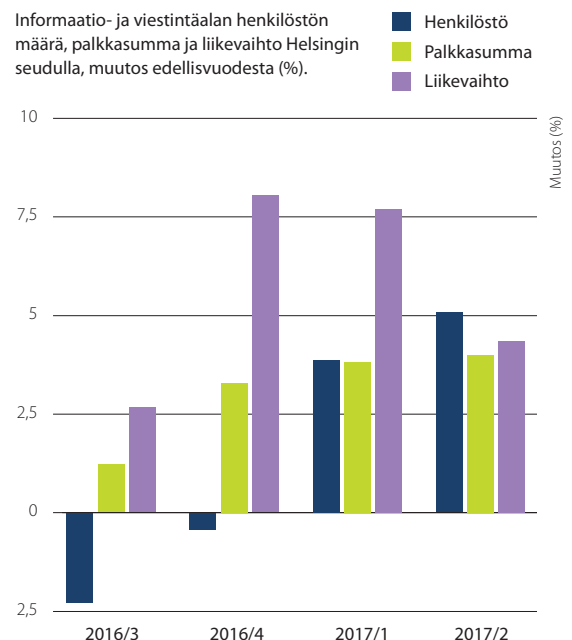

Informaatio- ja viestintäalan liiketoiminta kasvoi vuoden takaisesta.

Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon trendin kasvu tasaantui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Valtakunnallisesti alan liikevaihdon trendi kasvoi hieman. Informaatio- ja viestintäalan liikevaihto oli vuoden toisella neljänneksellä Helsingin seudulla arvion mukaan 4 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vuodesta 2012 alan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin kolmanneksen korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet 3 % vertailuvuoteen nähden.

Informaatio- ja viestintäalan palkkasumman trendi pysyi lähes ennallaan kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa. Edellisvuoden vastaavaan aikaan nähden palkkasumma oli 4 % korkeammalla tasolla. Vertailuvuodesta alan palkkasumma on kasvanut kymmenyksen. Alan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui. Edellisvuoteen nähden henkilöstömäärä oli vuoden toisella neljänneksellä 5 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2012 tasoon verrattuna henkilöstömäärä on kasvanut alalla 2 %.

Informaatio- ja viestintäalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 61 400 työpaikkaa Helsingin seudulla.

KULJETUS JA VARASTOINTI

Maaliikenne, vesiliikenne, ilmaliikenne, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta, posti- ja kuriiritoiminta

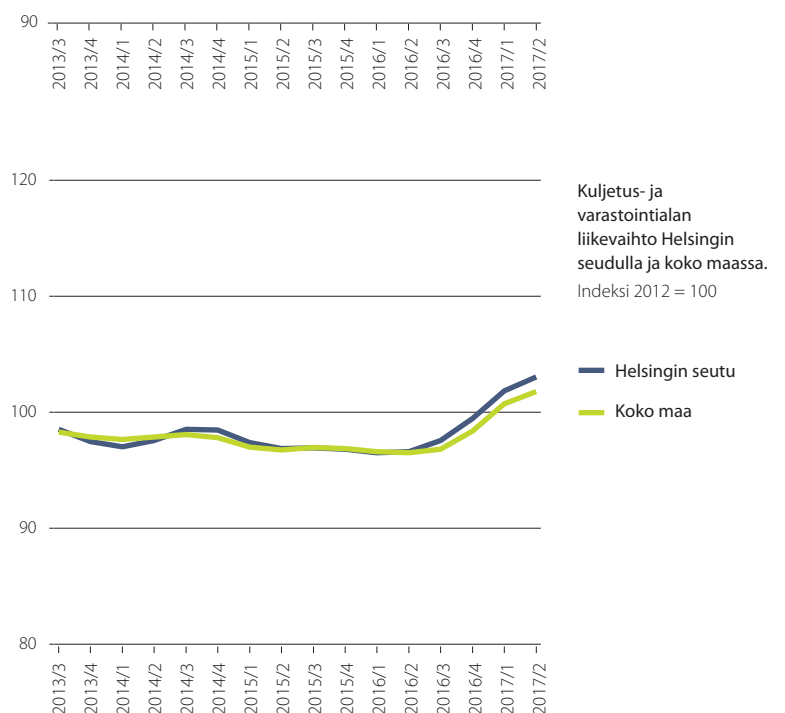
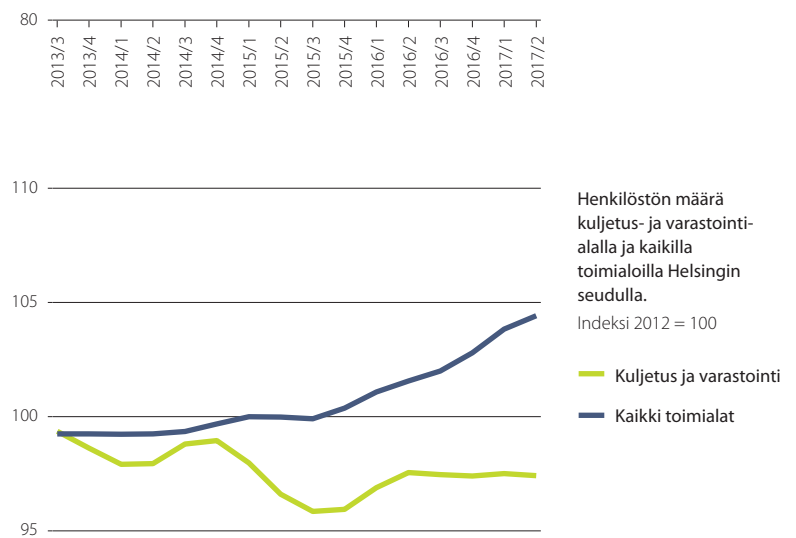
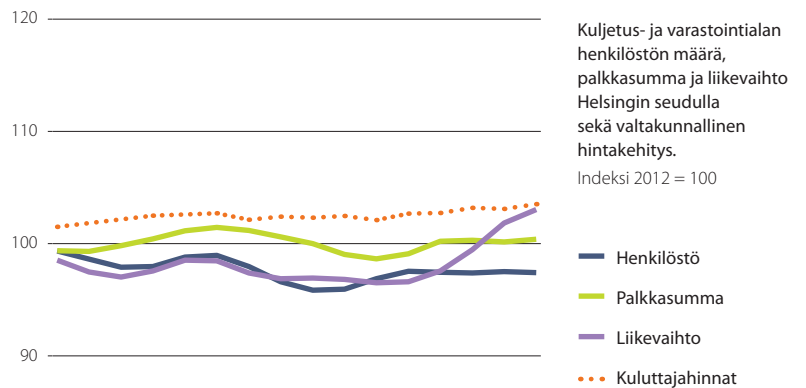
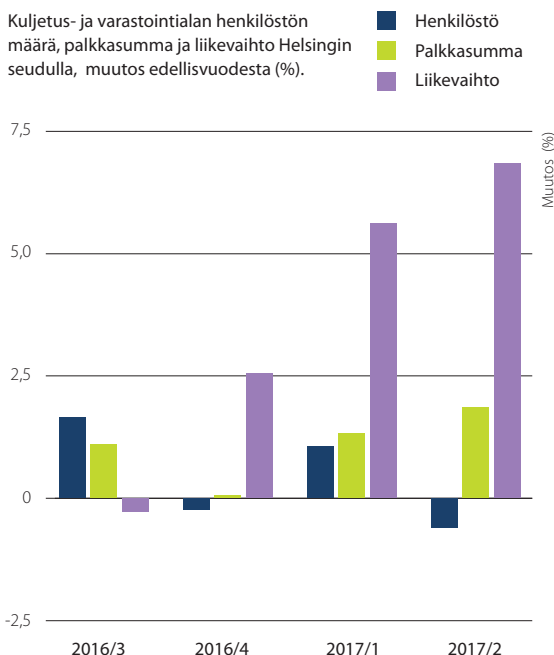
Kuljetus- ja varastointialan liikevaihdon kasvu jatkui.

Helsingin seudun kuljetus- ja varastointialan yritysten liikevaihdon trendin viime vuoden loppupuolella alkanut kasvu jatkui ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui myös koko maassa. Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto oli huhti-kesäkuussa Helsingin seudulla edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna arvion mukaan noin 7 % korkeammalla tasolla. Alan liikevaihto on seudulla samalla tasolla kuin vuonna 2012. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta 3 %.

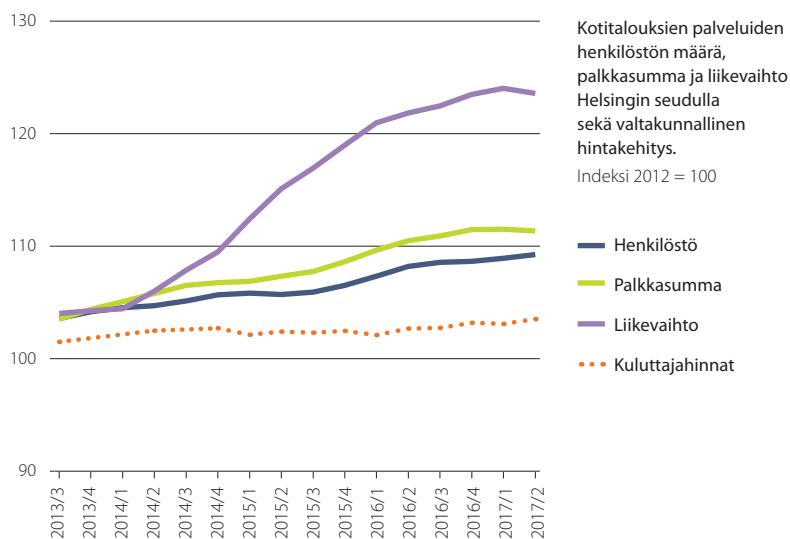
Kuljetuksen ja varastoinnin palkkasumman trendi pysyi lähes ennallaan kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma oli huhti-kesäkuussa 2 % korkeammalla tasolla. Alan palkkasumma oli viimeksi kuluneen vuoden aikana suunnilleen vuoden 2012 tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendi pysyi lähes ennallaan. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli noin puoli prosenttia alemmalla tasolla. Vuoden 2012 tasoon nähden alan henkilöstömäärä on supistunut 3 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin toimialan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 47 200 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kuljetus- ja varastointialan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Yksityiset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut, taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut

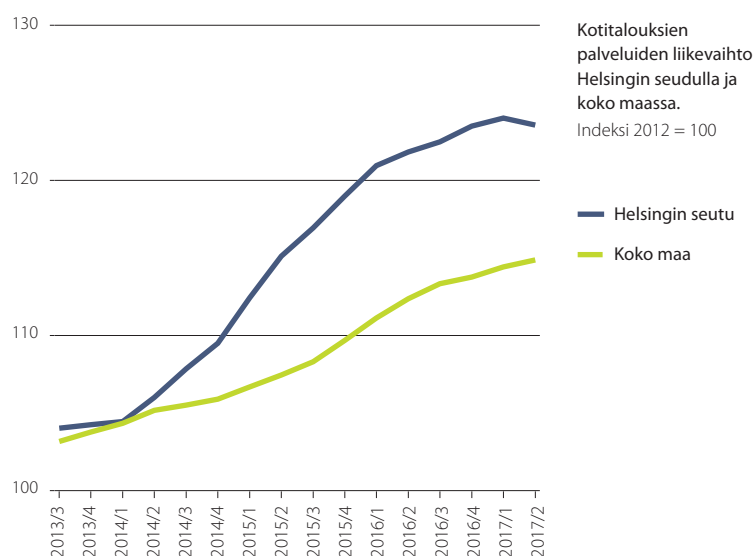
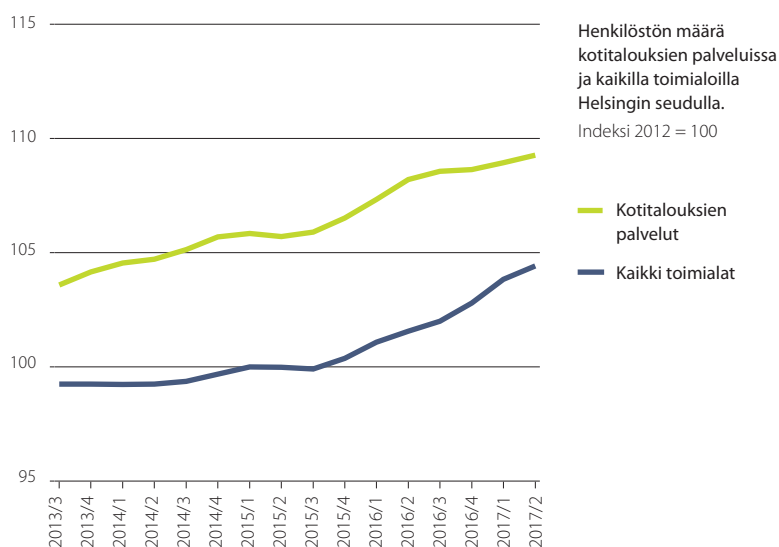

Kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten liiketoiminta kasvoi hieman edellisvuodesta.

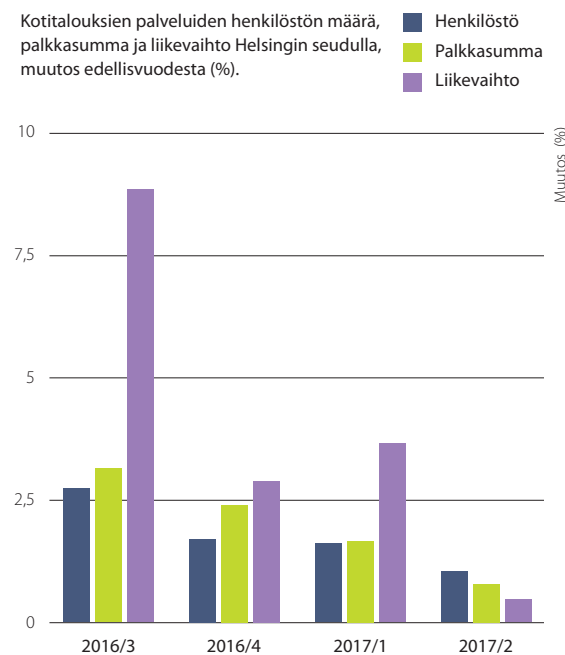
Kotitalouspalveluiden liikevaihdon trendin pitkään jatkunut kasvu hiipui ennakoarvion mukaan vuoden toisella neljänneksellä. Valtakunnallisesti alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui. Kotitalouspalveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla huhti–kesäkuussa arvion mukaan puoli prosenttia korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vuodesta 2012 alan liikevaihto on kasvanut 23 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuodesta 3 %.

Alan palkkasumman trendi pysyi lähes ennallaan vuoden toisella neljänneksellä. Vuotta aikaisempaan verrattuna alan palkkasumma oli huhti–kesäkuussa vajaan prosentin korkeammalla tasolla. Kotitalouspalveluiden henkilöstömäärän trendi kasvoi hieman kuluvaan vuoden alkupuolella. Edellisvuoteen verrattuna alan henkilöstömäärä oli vuoden toisella neljänneksellä prosentin korkeammalla tasolla. Vuoden 2012 tasoon nähden henkilöstömäärä on kasvanut 9 %. Alan palkkasumma on kasvanut reilun kymmenyksen vertailuvuoden tasosta.

Palveluja kotitalouksille tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin noin 74 700 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UDELLAMAALLA

Uudenmaan yritysten suhdanneodotukset pysyivät varovaisen myönteisinä. Maakunnan yrityksissä pula ammatityövoimasta on noussut merkittäväksi tuotannon kasvun esteeksi, mutta myös kysynnän puute on edelleen ongelma.

Suhdannenäkymät

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannenäkymät pysyivät ennallaan alkukesän aikana. Heinäkuussa 2017 tehdyn tiedustelun mukaan lähitulevaisuuden suhdanneodotukset olivat varovaisen positiivisia. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa 17, eli sama kuin huhtikuussa tehdyssä kyselyssä. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen odotukset ovat hieman myönteisemmät kuin koko maassa keskimäärin.

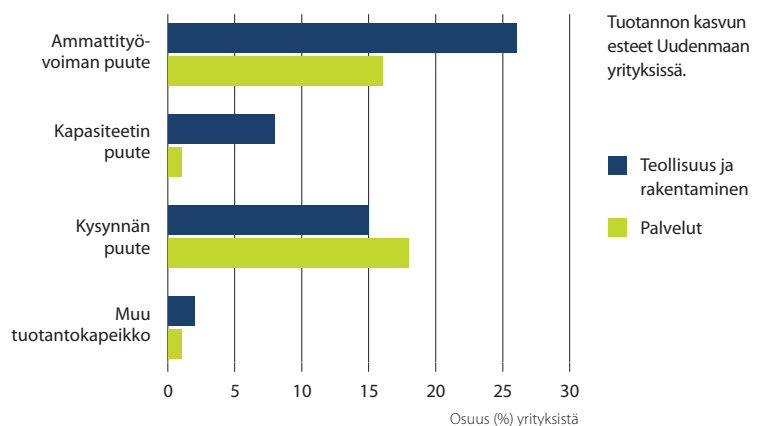
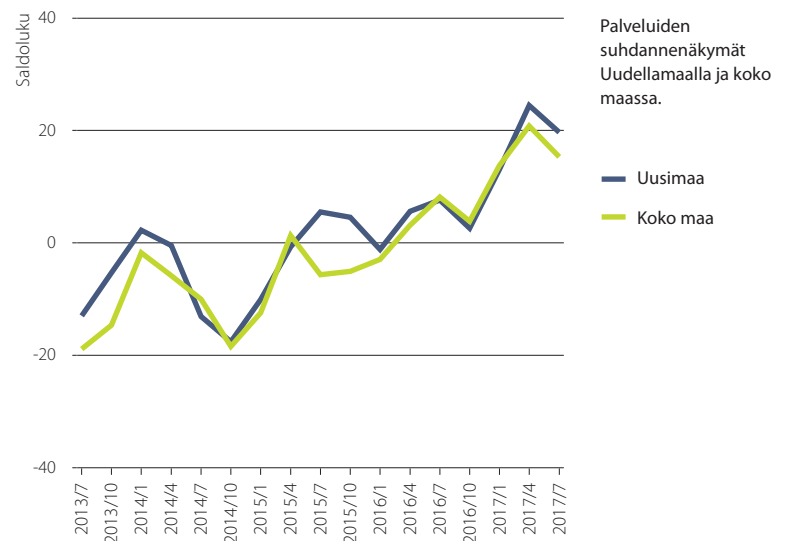
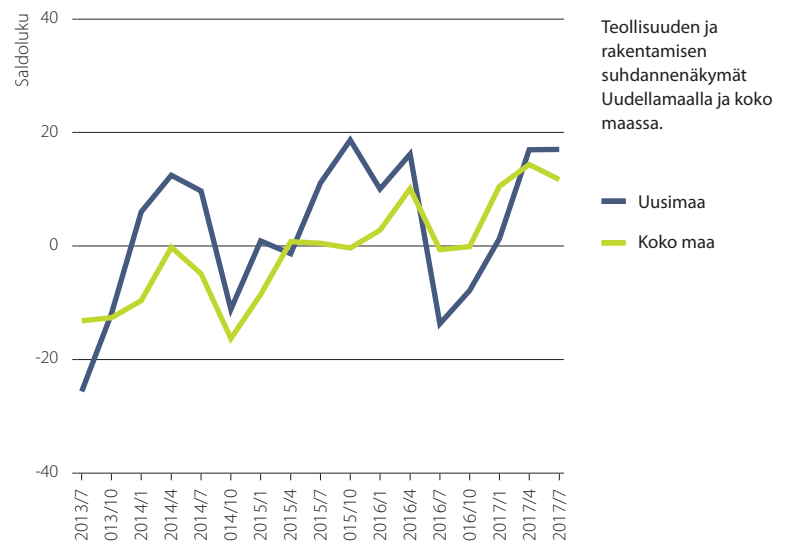
Palveluyritysten suhdanneodotukset heikkenivät hieman niin Uudellamaalla kuin valtakunnallisesti. Heinäkuussa suhdannenäkymien saldoluku oli Uudenmaan palveluyrityksissä 20. Huhtikuussa maakunnan palveluyritysten odotuksia kuvaava saldoluku oli 24. Uudenmaan palvelualojen suhdannenäkymät olivat heinäkuussa koko maan keskiarvoa vähän positiivisemmat.

Sekä Uudenmaan teollisuus- että palveluyritykset ennakoivat henkilöstömäärän pysyvän lähiaikoina lähes ennallaan. Henkilöstöodotuksia seuraavaan kolmen kuukauden aikana kuvaava saldoluku oli heinäkuussa maakunnan teollisuusyrityksissä 4 ja palveluyrityksissä 1.

Tuotannon kasvun esteet

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 40 %:lla teollisuuden sekä rakentamisen yrityksistä ja 33 %:lla palveluvastaajista. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli heinäkuussa pulaa 26 %:lla teollisuuden ja rakentamisen yrityksistä ja 16 % palvelualojen yrityksistä. Heikko kysyntä oli ongelma 15 %:lla teollisuuden ja rakentamisen vastaajista ja 18 %:lla palveluvastaajista.

Tietolähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, suhdannebarometri. Suhdannebarometri perustuu teollisuus- ja palveluyrityksille tehtävään kyselyyn. Suhdannenäkymä-saldoluku kuvaa yritysten yleisiä lähitulevaisuuden suhdanneodotuksia. Saldoluku on suhdanteiden paranemista odottavien ja huononemista odottavien vastaajien %-osuuksien erotus.

Henkilöliikenne on kasvanut Helsingin seudulla sekä henkilöautoliikenteessä että erityisesti joukkoliikenteessä. Helsingin keskusta suuntautuva autoliikenne on vähentynyt tuntuvasti, mutta junalla ja metrolla keskustaan matkustavien määrä on kasvanut.

Helsingin seudulla henkilöliikenteen volyymi on lisääntynyt tällä vuosikymmenellä nopeasti. Henkilöautojen ja muiden kevyiden ajoneuvojen määrä kasvoi seudun pääteillä keskimäärin 1,6 % vuodessa. Vastaavasti HSL-alueen joukkoliikenteen matkustajamäärä nousi 1,8 % vuodessa vuodesta 2013 kuluvaan vuoden puoliväliin. Seudun viime vuosien väestönkasvu 1,3 % vuodessa on vaikuttanut voimakkaasti liikenteen kasvuun. Työllisyyden kääntymisen nousuun vuodesta 2015 alkaen vauhditti kasvua erityisesti joukkoliikenteessä. Talouden suhdanteet heijastuvat selvästi raskaaseen liikenteeseen, jossa liikenteen volyymi aleni vuoteen 2015 asti, mutta kääntyi nousuun teollisuuden ja kaupan suhdannekäänteen myötä vuonna 2016.

Vakaasti kasvavassa joukkoliikenteessä lähijunien osuus HSL-alueen matkustajista kasvoi erityisesti vuonna 2015 käyttöön otetun Kehäradan vaikutuksesta 2,5 %-yksikköä vuodesta 2014 vuoteen 2016. Vastaavasti bussien osuus supistui. Muuten eri liikennemuotojen välinen jakauma on muuttunut hyvin vähän kymmenen vuoden aikana.

Helsingin seudun säteittäisessä liikenteessä on tapahtunut suuria muutoksia tällä vuosikymmenellä. Vaikka Helsingin rajan ylittävän liikenteen ajoneuvomäärä lisääntyi 12 % vuodesta 2000 vuoteen 2016, niin kanta-kaupungin rajalla määrä vähentyi samaan aikaan 8 % ja Helsingin niemen rajalla 18 %. Tämän seurauksena erityisesti keskustassa autoliikenne on vähentynyt tuntuvasti.

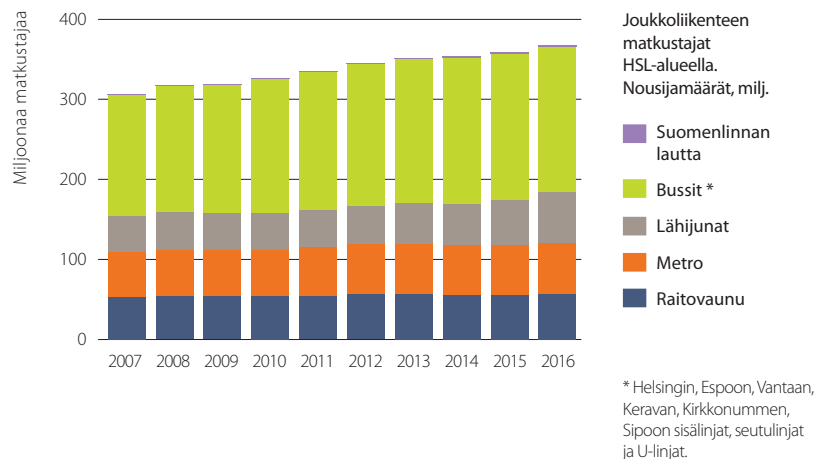
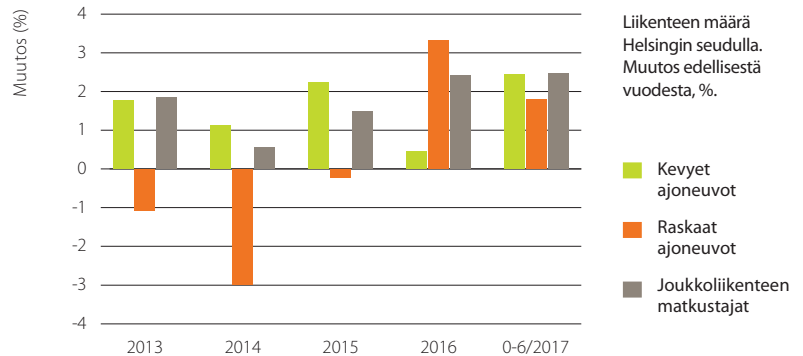
Helsingin niemen rajan päivittäin ylittävien henkilöliikenteen matkustajien määrä on kuitenkin pysynyt vakaana 2000-luvulla, koska joukkoliikenteen kasvu on kompensoinut henkilöautomatkustajien vähenemisen. Henkilöautomatkustajien osuus kaikista niemen rajan ajoneuvolla ylittävistä matkustajista laski 5,5 %-yksikköä 32 %:iin vuodesta 2000 vuoteen 2016. Vastaavasti juna- ja metromatkustajien osuudet nousivat tuntuvasti, kun taas bussi- ja raitiovaunumatkustajien osuudet supistui-
vat. Polkupyöräilyn merkitys liikkumismuotona on noussut nopeasti. Niemen rajan ylittävässä liikenteessä pyöräilijöiden osuus oli noin 4 % vuonna 2016. Määrä kasvoi 6 % vuodesta 2015 vuoteen 2016.

Tietolähteet

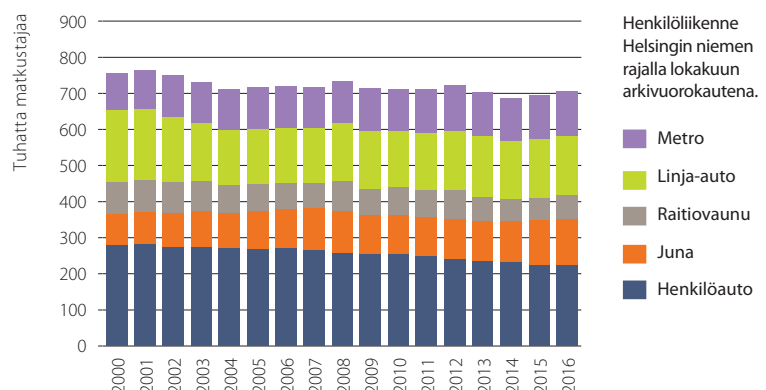
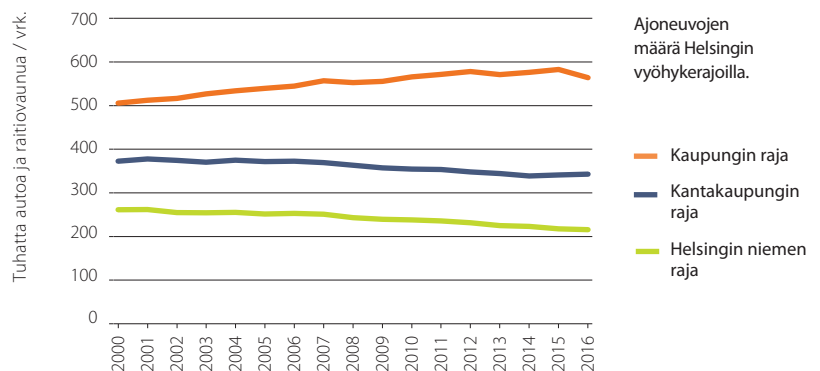
Liikennevirasto: tieliikenne valta- ja kantateillä.

HSL: Joukkoliikenteen matkustajat HSL-alueella.

Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala: ajoneuvojen määrä Helsingin vyöhykerajoilla, henkilöliikenne Helsingin niemen rajalla.

* Helsingin, Espoon, Vantaan, Keravan, Kirkkonummen, Sipoon sisälinjat, seutulinjat ja U-linjat.

Helsingin seudun toimialakatsaus

3 | 17

Julkaisija Helsingin seudun kauppakamari
Kalevankatu 12, 00100 Helsinki
puh. (09) 228 601
www.helsinki.chamber.fi

Toimitus Kaupunkitutkimus TA Oy
Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki
www.kaupunkitutkimusta.fi

Lisätietoja Toimitusjohtaja **Heikki J. Perälä**
Helsingin seudun kauppakamari
puh. (09) 2286 0211

Toimitusjohtaja, tutkija **Seppo Laakso**
Kaupunkitutkimus, puh. 0500 970 082
seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi

Tutkija **Tamás Lahdelma**
Kaupunkitutkimus, puh. 050 441 9534
tamas.lahdelma@kaupunkitutkimusta.fi

Ulkoasu Bread Visual Design
kari@bread.fi

Toimialakatsauksen verkkojulkaisu
www.kaupunkitutkimusta.fi
tai www.helsinki.chamber.fi

Kannen kuva: HSL, Lauri Eriksson

Tietolähteet ja käsitteet

Liikevaihto on Helsingin seudulla toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäisen kuukauden myynnin ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon alisuorustiedot). **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Palkkasumma on Helsingin seudulla toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen maksamien palkkojen yhteenlaskettu arvo. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon työnantajasuorustiedot).

Toimialoittaiset liikevaihto- ja palkkasummakuvaajat esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Kunkin toimialan yhteydessä esitetään valtakunnallinen hintakehitys vertailuksi.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasumman perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon perusteella. **Indikaattorin laskenta:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Työlliset ovat 15–74-vuotiaita Helsingin seudulla asuvia, jotka ovat olleet työllisiä tutkimusjakson aikana. Työpaikoilla tarkoitetaan niiden työllisten määrää, joiden työpaikka sijaitsee Helsingin seudulla. Työtunteihin lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit. Työpaikka-, työllisyys- ja työtuntitiedot perustuvat kuukausittain toistuvaan otostutkimukseen, johon pienten toimialojen kohdalla sisältyy kohtalainen virhemarginaali. **Tietolähde:** Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Tuotanto kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiviteettia käyttäen seuraavia tietoja:

Helsingin seutu: Toimialoittaisten liiketoimintakuvaajien perusteella konstruoitu ennakoiva kuvaaja. Viimeisen neljänneksen tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Kuvaaja ja ennakoarvio: Kaupunkitutkimus.
Suomi: Kansantalouden neljännesvuositilinpidoon bruttokansantuote kiintein vuoden 2010 hinnoin.
Tietolähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

Hinnat: Katsauksessa käytetään seuraavia valtakunnallista hintakehitystä kuvaavia indikaattoreita: kuluttajahintaindeksi, tukkuhintaindeksi, teollisuuden tuottajahintaindeksi ja rakennuskustannusindeksi. Katsauksessa kaikki hintaindeksit on muutettu siten, että niiden vertailuvuotena on 2012. **Tietolähde:** Tilastokeskus.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat kausitasoitettuja trendejä. Katsauksessa käytetään X11-kausitasoitusmenetelmää. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2012.

Muutokset: Kuvioissa (muutos edellisestä vuodesta tai vuodesta 2012) on käytetty alkuperäisen sarjan muutoksia, ei kausitasoitettujen trendien muutoksia.

Helsingin seutu

Pääkaupunkiseutu	8	Kirkkonummi
1 Helsinki	9	Mäntsälä
2 Espoo	10	Nurmijärvi
3 Vantaa	11	Pornainen
4 Kauniainen	12	Sipoo
	13	Tuusula
	14	Vihti
Kehyskunnat		
5 Hyvinkää		
6 Järvenpää		
7 Kerava		

